

Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès). (Projecte Quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100)

Principal Investigator(s):: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)

Participating Researcher(s): Anna Bertral, Juan Miguel Canals, Joan Canela, César Carreras, Joan Gómez Pallarès, Anna Gutiérrez, Ada Lasheras, Jordi López, Josep M. Puche, Francesc Rodríguez, Nicolàs Rozès i Fernando Zamora

Dates: 01/01/2018 - 31/12/2022

Financed by: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Projectes quadriennals de recerca en matèria d'arqueologia i paleontologia per al període 2018-2021 (CLT009/18/00100)

Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Consell Regulador Denominació d'Origen, Conveni

Ajuntament de Constantí, Conveni

L'activitat vinícola desenvolupada al territori de l'Antiga Tarraco fou l'element fonamental en el desenvolupament de l'agricultura alt imperial i també un dels motius que es relacionen, més enllà del paper polític de la capital provincial, amb la presència de les elits econòmiques a la ciutat. La intensa explotació dels recursos econòmics de l'Ager és una de les constants de l'arqueologia tarraconense i els estudis desenvolupats en els darrers anys han corroborat aquesta realitat.

Així doncs els projectes de recerca promoguts per l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica han tingut especial cura en la coneixença del territori Tarraconense. Prova d'això són els treballs de reconstrucció del paisatge en base a la seva morfologia cadastral, dirigits per Josep M. Palet, i als sistemes d'ocupació i explotació econòmica, "Projecte Ager Tarraconensis" conduït per Marta Prevosti. Aquestes línies de recerca s'ha desenvolupat fonamentalment en la banda dreta del riu Francolí i tot el terme municipal de Constantí ha estat inclòs. Posteriorment s'han desenvolupat altres projectes més específics centrats en

l'estudi dels envasos amfòrics de la Tarraconense (dirigit per R. Járrega) i l'estudi epigràfic centrat en la identificació d'alguns d'aquests propietaris latifundistes (dirigit per D. Gorostidi). Aquesta recerca mostra la vinculació científica de l'ICAC amb el territori, a més de nombroses actuacions de camp i altres projectes vinculats al període ibèric. Finalment, l'investigador principal del projecte compta amb una àmplia experiència de camp en vil·les tarraconenses: El Munts, la Pineda/Callipolis, Els Hospitals, La Burguera, La Llosa, etc. La vil·la romana s'ubica a 1,5 Km de Constantí, junt al celler experimental, en uns terrenys propis de la Universitat, tancats i vigilats per un masover, on fan les seves pràctiques els alumnes. Les restes romanes van ser objecte d'excavacions parcials fa 25 anys i ara, recentment. Han certificat la presència d'una gran construcció d'època d'August que es va mantenir fins el segle VII, que comprèn un luxós habitatge decorat amb marbres i proveït d'un conjunt termal i una gran bassa del segle I perfectament conservada (22 x 10 m). S'han localitzat també restes d'un magatzem agrícola amb grans tenalles, molt probablement per a la fermentació del vi que produïrien els romans en aquest mateix lloc, cosa que enllaça perfectament amb la funció didàctica i pedagògica de l'actual celler. En efecte, la ubicació del jaciment arqueològic, tot just al costat del Celler Mas dels Frares de la Facultat d'Enologia ofereix la possibilitat de desenvolupar un projecte museogràfic que enllaci amb la tradició vinícola del país i que amplii l'oferta cultural a l'interior de la costa Daurada en general, i en el seu municipi en particular. Per aquests motius s'ha desenvolupat aquest projecte: valoració arqueològica del jaciment per tal de conèixer la seva potencialitat i establir una estratègia global que inclogui també a les administracions públiques del territori.

Amb aquesta nova iniciativa l'ICAC vol desenvolupar un projecte patrimonial integral, combinant la recerca científica, l'activitat pedagògica del treball de camp, l'arqueologia experimental amb la col·laboració de la Facultat d'Enologia i el desenvolupament de tasques de difusió i socialització amb la participació de l'Ajuntament de Constantí. Aquesta vil·la es va documentar inicialment pel Laboratori d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona a Tarragona (de 1989 a 1993), però no deixava de ser un altre jaciment del ric patrimoni rural del Camp de Tarragona, amb els lògics problemes d'aïllament i dificultat d'integració social. I darrerament, l'ICAC hi ha intervingut arqueològicament per tal de restaurar i consolidar una sèrie d'estructures arquitectòniques en perill d'esfondrament (direcció de Jordi López).